թիւ 1120 ՏԱՐԻ ԵՐԵՔՇԱԲԹԱՆ ՇԱԲԱԹ 1882 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 11

ՋԱՅՐԵՆԻՔ

15 Փարայս

ՕՐԱԹԵՐԹ

15 Փարայս

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է 60 ղրուշ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մէճիտ կանխիկ։ Գաւառական բաժանորդագրութեան ծախքը մեր վրայ է։ Վճռամեայ եւ եռամսեայ բաժանորդք ալ կընդունուին։

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Րիզա փաշա խան թ. 14։ Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ չը տրուիր։ Յանուագմամբ առղջ մեկ տնգամի համար 3 դրուշ է. աւելի անգամի համար ստկարիութիւնը կըլլայ։

ՆԵՐՔԻՆ

ՉԻՆԻՈՐԱԿԱՆ ԳԱՁՄԱՆԱԳԻՐ

Անկլօ-Թուրք չինուորական պայմանագրին որ պիտի տօրագրուէր, պատճէնը Թայմզի մէջ կարդալով, աւելորդ չենք համարիր զայն թարգմանել։

«Եգիպտական բանակը Խեդիվին իշխանութեան դէմ ապստամբելով, որ կատերական հրովարտակներով և վեհ. Սուլթանին ու մեծ տէրութեանց միջև կընքեալ դաշնագրութեամբք հաստատուած իշխանութիւն մ'է, և Մեծին Բրիտանիոյ ու Իրլանտայի թագուհին և Հնդկաստանի կայսրուհին վեհ. Սուլթանին հետ համաձայնութեամբ Եգիպտոսի ապրստակութիւնը նուաճել և բարեկարգութիւնը վերահաստատել որոշած ըլլալով, Չինուրական պայմանագրութիւն մը կընքեն, Մէհմէտ Սաիտ և Ասիմ փաշաները օսմանեան՝ և անգղիական դեսպան Տիւֆըրին կոմսը անգղիական պատուիրակ կարգելով, որք լիազօր իշխանութիւն ունենալով իրենց տէրութիւններէն, հետևեալ յօդուածները միաձայնութեամբ ընդունած են։

Յօդ. 1. — վեհ. Սուլթանը Եգիպտոս զօրաբաժին մը ղրկելու դիտաւորութիւն ունենալով, առաջին մասը պիտի ըլլայ 5-6000 զօրք, եթէ որոշեալ գումարէն աւելի ղրկել հարկ լինի, երկու տէրութեանց մէջ կնքեալ պայմանագրութեամբ մը պիտի ըլլայ։

Յօդ. 2. — կայսերական զօրքերը Փորթ Սայիտ և Սուէզիչի ջրանցքէն անդին պիտի երթան, և պիտի ելնեն այն տեղը կամ տեղերը զոր երկու տէրութեանց հրամանատարք յարմար կը դատին։

Յօդ. 3. — երկու գլխաւոր հրամանատարք կայսերական զօրաց ընելիք չարժմանց և չինուրական գործողութեանց մասին կանխաւ պիտի համաձայնին, և յիշեալ զօրքերը երկու գլխաւոր հրամանատարաց իշխանութեան ներքև պիտի դրուին։

Յօդ. 4. — կայսերական զօրաց Եգիպտոս ղրկուելուն պատճառները դադրելն պէս, երկու բանակները միևնոյն ժամանակ Եգիպտոսը պիտի պարպեն։

Յօդ. 5. — երկու բանակաց հպղօրդակցութիւնները դիւրացնելու համար, իւրաքանչիւր բանակէ բարձրագոյն սպայ մը միւս բանակին մէջ պիտի գանուի։ Այս երկու սպայները միևնոյն աստիճանէ պիտի ըլլան։

Յօդ. 6. — Ներկայ պայմանագրութիւնը տօրագրուելէն տասն և հինգ օր վերջը, վաւերացումը երկու տէրութեանց միջև պիտի փոխանակուի։

— Մայրաքաղաքիս և Գահիրէի միջև հեռագրական հաղորդակցութիւնք տակաւին վերահաստատուած չեն, Հեռագիրը մինչև էլ-Արիշ կերթայ. անկէ անդին հեռագրական ձողերը չինելու կըզբաղին։

— Ցունաց Ս. Գաորիարքին անուան տօրեդարձն ըլլալով հինգշաբթի օր, բոլոր դեսպանատանց թարգմանները չնորհաւորութեան գացին։

— Սերվիոյ դեսպանն ալ Ֆէնէր երթալով, իւր թագաւորին ինքնագիր մէկ նամակը Ս. Գաորիարքին յանձնեց, Դեսպանին մեկնելէն վերջը Ն. սրբազնութիւնը Սամոսի մետրապոլիտը Սերվիոյ դեսպանատունը ղրկեց փոխադարձ այցելութեան համար։

— Ֆէնէրի պատրիարքական մեծահամբաւ դպրոցին հանդիսաւոր բացումը պիտի կատարուի վաղը։

— Փիոսի մէջ վերստին երկրաշարժ եղեր է։

— Էքսբրէս Անգղիոյ Եգիպտոսի մէջ բռնելիք ընթացքին վրայ երկար յօդուած մը հրատարակելով կը հրաւիրէ Օսմանեան կառավարութիւնը Անգղիոյ հետ դաշնակցելու։ Այս կերպով կըսէ յիշեալ թերթը, Ռուսիոյ Հայաստանի մէջ ունեցած դիտումներն կրնան արդիլուիլ։ Սակայն Օսմանեան կառավարութեան բռնելիք ընթացքը տակաւին յայտնի չէ. Բ. Դուռը կը վարանի թէ ո՛ր կողմը միտի։ Անգղ՛ա, կը յաւելու յիշեալ թերթը, ինչպէս մեծ պատասխանատուութիւն մը ստանձնեց զինու զօրութեամբ Եգիպտոսի խնդրոյն միջամտելով, և մեկ հարուածով իւր երկու նպատակին հասաւ, այսինքն ապստամբները նուաճեց և Սուէզիչի ջրանցքը ապահովեց. այսպէս ալ հիմա մտադիր է դիւանագիտութեամբ եգիպտոսը բարեկարգելու։ Բարեկարգութեան գործն ալ յանձնաւորները պատժելով պիտի ակսի, որպէս զի օրինաւոր կառավարութեան վերահաստատութիւնը փորձով ապացուցուի և յաւելու ժողովուրդը խաղաղի. նախ գատաստան և ապա հաշիւ պիտի տեսնուի, և ամեն տէրութեան հպատակաց կրած վնասուց օրինաւոր հատուցում պիտի ըլայ. յառաջ գանձային մեծ խնդիրը պիտի կարգադրուի որ ամեն դժուարութեանց հանգոյցն է։

Եղած վնասուց փոխարինութեան գումարը 20 կամ 30 միլիոն անգղիական ոսկիէն աւելի չկրնար ըլալ. Անգղիոյ հատուցուելիք պատերազմական տուգանքն ալ 40 միլիոն ոսկի. ըսել է թէ եգիպտոսի արդի պարտուց վրայ տարեկան մէկ ու կէս միլիոն տոկոս ունեցող գումար մ'ալ պիտի աւելնայ. սակայն քանի որ եգիպտական բանակը ցրուեալ է այժմ, և այլ ևս չպիտի կազմուի, ըսել է թէ եգիպտոսի գանձային ծախքը թեթևնալով, անկէ եղած խնայողութիւնը մասամբ իւրք վերոյիշեալ տուգանաց վճարման պիտի ահմանուի։ Եգիպտոսի վարչական ծախուց մէջ ալ եթէ ուրիշ խնայողութիւններ ալ ըլլան, այդ գումարը ամբողջապէս հայթայթել կարելի կը լինի. Գալով ժանտարմայի վերակազմութեան, կը յաւելու էքսբրէս, ատիկա չափազիտական պարզ կարգադրութիւն մ'է, ներքին բարեկարգութեանց գլխաւորն է բռնապետական դրութիւնը ջնջել, որ յառաջադիմութիւնը կարգիլէ և անհատները կը մահացնէ. այն ատեն վարչական մարմինն ալ դիւրին է վերակազմել. միայն բանիւ Անգղիա պիտի պիտի ջանայ համոզել եգիպտացիները որ Թել-էլ-Քեպիրի պատերազմէն վերջը եգիպտոսէն խարազանը բարձուած է, և աշխատութիւն և կեանք այժմ պիտի յաջորդեն։

— Պէնկազիի կառավարիչ հաճի Րէշիտ փաշա, Սիւէյշան Թերքիլ անուն անձը ձերբակալել տալով խիստ հակողութեամբ մայրաքաղաքս ղրկեց. յիշեալ անձը քաղաքին մեծամեծներէն մէկն է. որոյ ձերբակալութեան պատճառը յայտնի չէ. ոտկայն կը կարծուի թէ ժողովուրդը գրգռած է։

— Գերմանիա Ցունաստանի խնդիրը դեսպանաժողովով լուծելու առաջարկը զոր Ռուսիա ըրած էր, մերժեր է, և կը կարծէ թէ երկու տէրութիւնք մէջերնին պիտի կարենան կարգադրել. արդէն Բ. Դուռը հելլենական կառավարութեան չափազիտական նոր քարտէս

ժը ղրկեր է առհասնագլխի խնդրոյն վերաբերեալ, զոր Մուխթար փաշա յորիներ է, առհասնագլուխը դանուղղ մասնաժողովոյն տուած տեղեկութեանց համեմատ։ Հելլենական կառավարութիւնը դեռ չէ պատասխաներ, սակայն զրոյց կայ թէ քարտէսին մէջ դիրքերը այնպէս ցուցուցեր են, որք երէկ Տաճկաստանի ծնան, Թունաստանի բնաւ զլաս չեն տար, մինչդեռ Հելլէն կառավարութիւնը հակառակը կը պնդէ։

— Արապիի ընկերներէն Սաիտ պէյ որ յունիս 11 ի կոտորածիատեն Աղէքսանդրիոյ ոստիկանութեան տեսուչ էր, բանուելով բանտարկուեր է։

— Արապիի գլխաւոր գնդապետներէն Ապտէլլալ պէյ որ Տամիէթի կը գտնուի, անձնատուր ըլլալ մերժեր է։

— Կէմիլէ բերդը անձնատուր եղեր է։

ԱԶԳԱԾԻՆ

Պատրիարքական Գեր. փոխանորդ Հայրը նկատելով որ Երուսաղէմի փոխանորդ Գեր. Տ. Սիմէոն Ս. Սրբեպիսկոպոսը վարչութեան անդամակցութեան հրաւիրելու համար Ամեն. Եսայի սրբազանի հաւանութիւնն առնուլ անհրաժեշտ է, պաշտօնագրով մը խնդրեր է Ն. սրբազնութենէն որ Ազգային ժողովոյ որոշման համեմատ վարչական պաշտօնը չարունակելու արտօնութիւն տայ իր փոխանորդին։

Կը յուսամք որ Ն. սրբազնութիւնը Ազգային ժողովոյ որոշումը յարգելով, հարկ եղածը կը տնօրինէ։

——

Նորընտիր վարչութեան անդամներէն մինչև այս առաւօտ հրաժարական չէր եկած ի Պատրիարքարան։

——

Գարթալի հասարակութեան կողմանէ տեղւոյն Տ. Նշան քահանայի ինչ ինչ սրարքներու դէմ ժողովրդական բողոքգիր մը ղրկուած լինելով ի Պատրիարքարան, կրօնական դիւանատան անդամներէն Արժ. Տ. Խորէն քահանայ փէհլիվանեան պաշտօն ստացած է Ազգ. Պատրիարքարանէն յառաջիկայ երկուշաբթի օր անձամբ Գարթալ երթալով անաչառ քննութիւն կատարելու և ըստ այնմ Պատրիարքարան տեղեկագրելու։

——

Կը լսեմք թէ Գեր. Տաճատ Ս. վարդապետ Պօյաճիգիւղի եկեղեցւոյն քարոզչական պաշտօնը պիտի ընդունի այս օրերս ի խնդրոյ տեղւոյն ժողովրդեան։

——

Ազգ. Պատրիարքարանի և Մայր եկեղեցւոյ Դպրաց դասուն մէջ դրամական համաբաժանութեան մը խնդիր ծագած ըլլալով, Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. խորհուրդը այս մասին տեղեկութիւն և բացատրութիւն տալու հրաւիրուեր է ի Պատրիարքարան։

——

Այվազեան Գեր. Տ. Յովսէփ Ս. վարդապետի Եւդոկիոյ Առաջնորդական Տեղապահի պաշտօնէն հրաժարիլը գրած էինք անցեալ օր։

Ստուգեցինք թէ Գեր. Յովսէփ վարդապետ ոչ թէ Առաջնորդական պաշտօնի փափաք չունիմ, այլ Առաջնորդութեան յարմարութիւն և կարողութիւն չունիմ ըսեր է։ Իսկ հրաժարման միւս պատճառները մեր հրատարակածին նման են։

——

. . . Էֆէնտի,

Կեսարիոյ Էֆքերէ գիւղի բնիկ երկայնահասակ. ոսկրուտ, բոլորակադէմ, մրայօն, սևաչեայ, թխահեր, չիկապեխ և թանձրաչուրթն Սիմէօն անուն ազգակիցն ումն բաւական ատաց հետէ անյայտ եղած է։

Ազգ. Պատրիարքարանն արժան կը դատի Ձեր պատուական թերթի միջոցաւ յանձնարարել արդոյ ազդեալոց, որպէս զի եթէ յիշեալ Սիմէօնի ուր, ողջ կամ մեռեալ լինելոյ մասին երբէք ունին ինչ տեղեկութիւն, բարեհաճին ծանուցանել։

Ձայս արժանադատութիւն Ազգ. Պատրիարքարանի հաղորդելով Ձեզ ի հրատարակութիւն՝

Մնամք Աղօթարար
Պատրիարքական փոխանորդ
ԳԷՈՐԳ Ծ. Վ. ՐՈՒՍՃՈՒԿԼԵԱՆ
9 սեպտ 1882
ի Պատրիարքարան Հայոց
Գում-գարու

ԻՄ ՄՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

ՃԲ.

Ո՛Վ Է ՄԵԾԸ

Մեծ մարդն ո՛վ է, նա՛ որ հոյակապ պալատներ կառուցեր, փափուկ բարձերուն ընկողմանելու, աղքատին բերնին հացը յափշտակելով գանձեր դիզեր ոչ միայն հանրութեան օգուտ մը չունի այլ նոյն իսկ լսել չուզեր առ ինքը դիմողն անկեալն, այլ նոյն իսկ առանց այդ թշուառին բերանը բանալ տալու կը վռնտէ, տանը դուռը փակել կուտայ, որպէս զի ականջը չի պղտորի, հանգիստը չի խանգարի թշուառին հեծկլտանքով, որքին անտերին մրմունջով, որպէս զի սեղանին փշրանքը որ կրնար կարօտ և չուառ մարդոց մէկ քանի շաբթուան կերակուր լինել, աղբանոցը թափեն և դռցա կոկորդը չի մռնէ։

Ո՛վ է մեծ մարդը, նա՛ որ հարսանեաց, տօնի, խնջոյքի առիթներով աչերը կը փակէ և քսակը կը բանայ, տասը, հարիւր, հազար ոսկիներն նշանակութիւն չունին բնաւ, կը ցանէ, կը նետէ որպէս թէ ծուլափի կոպիճները ըլլային, իսկ հազար մտմտուք, հազար մանրակրկիտ հաշիւներ և անմտաց և լղճուկ առարկութիւններ միմեանց կը յաջորդեն երբ կարգն եկած է հանրութեան մէկ օգտակար ձեռնարկին նպաստել։

Մեծ մարդն ո՛վ է, նա՛ որ՝ կը խոստանայ և չի կատարեր որ խաբելը ճարպիկութիւն, ստախօսութիւնը դիւանագիտութիւն կը մկնէ, որ ձի հեծնելը, կառք նստիլը, ամարանոց երթալը մեծութեան աղնուականութեան ապացոյցներ կը կարծէ, որ հակառակ իւր փարթամութեան, մուրացիկ կը դառնայ և ամեն կերպ առօրնութեան և գձաութեան կը զիջանի որպէս զի ասկի մը, մէճիտ մը պակաս վճարէ երբ դրամ վճարելու թակարդին մէջ ինկեր է, երբ դրամ վճարելու փորձանքին հանդիպեր է։

Մեծ մարդն ո՛վ է, նա՛ որ հաւկուր բաղդին մէկ յաջողութեամբ — և կամ ձախորդութեամբ — ոսկիներու տէր է եղեր, կը մռնայ ամեն բան նոյն իսկ իւր երեկը, իսկոյն աղնուական, իմաստուն, ճարպիկ, բանգէտ կը դառնայ և արհամարհելով չանցնի այն ամեն բան որ ղարերու բազում աարիներու աչխատութեանց և զոհողութեանց արդիւնք են, և այդ չ'տեսը կը յղփանայ, կուռի կը հպարտանայ, բանի չի հասնիր, մարդիկ իրեն շատ փոքրիկ էակներ կը թուին թէ և ինքը բան մը չարժէ։

Ո՛վ է մեծ մարդը, նա՛, որ գլխուն վերև պատուանուններ, կուրծքին վերև պատուանշաններ զմիմեանս կը մղեն. վսեմաշուք, մեծապատիւ, նազելաշուք, աղնուամեծար, ևլն. ևլն. ածականներով կը ծածկուի, և եթէ այդ տիտղոսներն այդ աստիճաններն մերկանայ՝ մերկ և տկլոր կը մնայ ինչպէս որ այնպէս ալ է գլխով և սրտով, որ իրեն պզտիկութիւն կը սեպէ ազգային հանրական գործերու խառնուիլ, որ մեծութիւն կը կարծէ երբ կոկոզավիզ ի վեր կը տանի գլուխը և պաշտօնական համակրանօք կափսոսայ ազգին վիճակին և ողբեր կը կարդայ նորա ընթացքին վրայ։

Մեծ մարդն ո՛վ է, նա՛, որ անձնական փառասիրութեան համար և եթէ որ և է պաշտօն մը կատանձնէ, ամենաչնչին ծառայութիւն մը եթէ մատուցանէ, կը պահանջէ որ գան առջևը խունկ մատուցանեն և ծունր դնեն, ոսկի մը մէճիտ մը եթէ վճարէ կը պահանջէ որ ի ձայն սրնգի և տաւղի երգեն առանց վրայ քարոզեն, որպէս զի փառասիրութիւն, որ պզտիկ հակառակութեան չնչին դըժուարութեան առջևը ընկրկելով, տեղի կուտայ ետ կը քաշուի, յուսահատ յայտարարութիւններով կը գոհանայ թէ այս ազգ չի պիտի փրկուի զի իւր փըրկաւէտ ճամբէն չի գնաց, զի իւր մեծ խորհրդոց չանսաց, զի յանդգնեցաւ ցուցնել դինքը ևլն. ևլն։

Այս կարգի անձանց համար հռչակաւոր քերթող մը Րուհի իրաւամբ ըսած է թէ

Մարդն աչխարհի մէջ մի՛ տեսներ
Այլ աչխարհքը մարդուն մէջ տե՛ս,
Այսինքըն ամենն մարդ մի՛ կոթծեր
Աչխարհի մէջ ինչ որ տեսնես։
Ո՛վ է ուրեմն մեծ մարդը։

Մեծ մարդն այն է որ համեստ և չափաւոր գաղափար մը կուտայ ինք իւր անձին, որ իւր փառասիրութիւնն հանրութեան օգտակար ըլլալուն մէջ կը փնտռէ, որ սուրբ և հաստատ սիրով կը սիրէ իւր հայրենիքը, որ կօգնէ իւր

անկեալ եղբօր ինչչափ որ կրնայ, որ գործի մը ձեռք գարնելէ վերջ լի կորսվով և ազամանդնայ հաստատամտութեամբ կը յարատևէ, որ թքնելով կանցնի ամեն անոնց օրք կը յաչաղեն և ինք միշտ գործարքներս իւր գործն յառաջ վարել կը ճգնի և այսպէս մեռնելէ յետոյ գործ մը անուն մը յիշատակ մը կը թողու։ Շատ ապրին այսպիսիները։

Ահա ասոր և եթ կարեն իրօք Մեծ կոչուիլ։

Խ. Ց. Ս.

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եգիպտոսէն առնուած տեղեկութեանց համեմատ Արապի փաշային զօրքը հնազանդութեան նոր ուխտ երեր են խոխվին, և բոլոր եգիպտացիք Արապիի անունը անիծիւք կը յիշատակեն այժմ։ վագրեր այս աւուր իւր քաղաքական տեսութեան մէջ Արապիի կուսակիցներուն դատի կոչուելու մասին խոխվին նոր հրամանները գրուատելով հանդերձ, եգիպտական բանակին ցրուելուն դէմ կը գանգատի։ Զուիցերիա, Պելճիգա և այլ փոքրիկ պետութիւններն անդամ կանոնաւոր զօրք ունին, կըսէ վագրեր, եգիպտոսի պէս կարևոր դիրք ունեցող գաւառ մը կարելի է որ առանց զօրքի պաշտպանուի։

— Դարձեալ վագրեր կըսէ թէ տերութեանց մեծագոյն մասը Հելլենական խնդիրը դեսպանաժողովով լուծելու առաջարկին հակառակ ըլլալով, այդ խընդրոյն համար դեսպանաժողով չպիտի գումարի։

— Մայրաքաղաքիս մօտակայ գիւղերու ատենօրդական արոց հաւաքման մէջ գողութիւններ տեղի ունեցած ըլլալով, քննութեան համար մանաւոր պաշտօնեայներ ղրկուած էին. քննութիւնը հաստատեր է թէ Սիլիվրիի և Զէքմէճէի հասլթէն 15000 ոսկի գողցուեր է։

— Մանաւոր պաշտօնով Վիէննա գացող Ֆուատ փաշա սեպտեմբեր 19 ին Գուքրէշ վերադարձեր է, ուր քանի մը օր կենալէ վերջը մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

— Հինգշաբթի օր Գուլղարիոյ գործակատար Գ. Զանոֆ Բ. Դուռը երթալով արտաքին գործոց նախարարին խորհրդականին հետ երկարօրէն տեսակցեցաւ, երկու կառավարութեանց պաշտօնական յարաբերութեանց խնդրոյն վրայ։

— Մայրաքաղաքիս գանազան թաղերու քրիստոնեայ հասարակութիւնք անձրեւի առատութիւն խնդրելու համար հանդիսաւոր աղօթք պիտի ընեն։

— Վոսփորի բնակիչք աղերսագիր մը ստորագրելով, ներքին գործոց պաշտօնէին մատուցեր էին Շիրքէճէի չոգենաւուց վարձքը իջեցնելու համար. պաշտօնեայն առևտրական գործոց պաշտօնէին ղրկեր է այն աղերսագիրը իբր անոր վերաբերեալ խնդիր. այս վերջինն ալ ժողով կազմելով քննութիւն կատարել տուեր և չոգենաւուց վարձքը խիստ աուղ գտնելով, անմիջապէս ընկերութեան հրամայեր է որ վարձքը իջեցնէ. ապա թէ ոչ ինք զեղչելու պիտի ստիպուի։

— Թայմզ կըսէ թէ Անդղիա եգիպտոսը բարեկարգելու համար անդղիական զօրք պիտի գործածէ. եգիպտոսի բարեկարգութիւնն ալ դեռ բաւական ամիսներու կարօտ ըլլալով անդղիական զօրքը առ այժմ եգիպտոս պիտի մնայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՑ ԳՕՐՈՒԱ

Օսմ. գօնս. գոց. երէկ Ք/իւկուն	13-14
» » Բաց. այս առաւօտ	–

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Ռումէլի երկաթուղի Ֆրանք	53-
Թրամվայ Օսմ. Լիր.	3-45
Թղթադրամ » »	1085

ԸՆԹԱՑՔ (ԴՐԱՄՈՑ
(Օսմ. ոսկիէ 100 դուրուշէն)

Անգղիկն. ոսկի	109-34
Գաղղիական »	87-27
Բօլ »	90- 5
Ֆրիմիք »	51-15
Գարպօն Թուղթ	9-20
Գարպօն արծաթ	90-25
Մէճիտիէ	108-
Վեցնոց	124-35
Հինգնոց	208-
Մէճարիք	205-

Ա Զ Դ

Ընտիր կաթ ունեցող առողջ ծծմայր մը պատրաստ է տան մէջ կաթնառուութիւն ընել երկու ոսկի ամսականաւ։

Ուզողը պէտք է դիմէ իւսկիւտար Իճատիէ գուրու խահուէճիին տունը։

— 196 —

Ուղիղ յառին կանգնեցաւ։

Նոյն միջոցին ընդարձակ սրահին սեմին վրայ չուք մ'երեւցաւ, որ գերեզմանաց վրայ դրուած հին արձանի մը կը նմանէր և երկար պատանքով մը ծածկեալ էր։

Բօլան պահ մը իւր անձին վրայ կասկածեցաւ. իւր միտքն զբաղեալ ըլլալով արդեօք չէղած բաներ կը տեսնէր. կամ թէ իւր զգացմանց գործիք եղած էր։

Ճիւաղի արձակեալ ձայն մը անոր կասկածը փարատեց։

Երկուքս մինակ ենք, բարեկամ ուրուական, ըսաւ Բօլան։

— Բօլա՛ն, Բօլա՛ն, ըսաւ ուրուականը խուլ ձայնով. կերևի թէ գերեզման իջուցած մեռեալներդ իրենց գերեզմանին մէջ իսկ հոլածելու համար կուգաս հոս։

Եւ ուրուականը իւր ճամբան շարունակեց առանց քայլերը փութացնելու։

Բօլան պահ մը զարմանալէ վերջը գտնուած տեղէն վար իջաւ և ճիւաղին ետևէն գնաց։

Սակայն ճամբան դժուարին էր. վան ղի քարերով, խառնիխուռն նետարաններով և գետին իննկած սեղաններով լեցուն էր։

Բայց ուրուականը այս ամեն արգելքներուն մէջէն դիւրութեամբ կը քալէր, և առանց կանգ առնելու կը շարունակէր իր ճամբան։

Ամեն անգամ որ պատուհանի մ'առջևէն կանցնէր, արտաքին լոյսը որքան ալ տկար էր, պատանքին վրայ կանդրադարձէր։

Բօլան իւր առջևէն գացող ուրուականին յառելով

— 193 —

յառաջ երթալով մեհնատունին դրան առջև հասաւ։

Այս միջոցին ժամը 11 զարկաւ։

Բօլան կանգ առաւ, ժամացոյցին մէն մի հարուածը համրեց, մեհնատունին չուրջը պտըտեցաւ լաւ մը դիտելով և մտիկ ընելով։

Բնաւ բան մը չտեսաւ և ոչ իսկ ձայն մը չը լսեց։

Մեհնատունը առանձնութեան և միայնութեան տըխուր պատկերը կը ներկայացնէր. բոլոր դրները բաց էին, սենեակներուն, մատուռին և սեղանատան դըռները։

Սեղանատան մէջ ուր սեղանները տակաւին դրուած էին, Բօլան 3 կամ 6 հոլամուկի (կէճէ գուշու) թըռչիլը տեսաւ. բու մը սարսափահար, կոտրած պատուհանէ մը դուրս ելաւ, քանի մը քայլ անդին ծառի մը վրայ դնաց թառեցաւ և իւր ազիողորմ ձայնը արձակեց։

— Լաւ, ըսաւ բարձրաձայն Բօլան. կը կարծեմ թէ իմ կեդրոնատեղիս հոս պէտք է հաստատեմ. հոլամուկները և բուերը ճիւաղներուն յառաջապահներն են։

Այս մարդկային ձայնը առանձնութեան, խաւարի և միայնութեան մէջէն բարձրանալով մահագուշակ եղանակ մը ունէր, որ խօսողին անգամ սարսափ կը պատճառէր, եթէ, ինչպէս արդէն նկարագրեցինք, Բօլան երկիւղի անմատչելի հոգի մը չունենար։

Անիկա տեղ մը փնտռեց ուրկէ կարող լինէր ամբողջ սրահը տեսնել. սեղանատան մէկ ծայրը առանձին սեղան մը որ անշուշտ մեհնատանին գլխաւորին համար սահմանուած էր, կամ ճաշի առեն աղօթք ընելու և կամ միւս եղբայրներէն առանձին ճաշելու համար, կարող էր անոր նպատակին ծառայել։

Ա Զ Դ
ԱՃԱՌ ՍԻՆՔԼԷՌ

Նորահնար ատաղ մը, որ բնաւ չը փըսեցներ լաթերը, պազ ջրով ձեռն նման կը ճերմակցնէ զանոնք և լուացարարին աշխատութիւնը կէս առ կէս կը պակսեցնէ։ Գլխաւոր մթերանոցն է թէ Գօլոյ և թէ բոլոր Ափոյ համար Սաւրէնեան հայկական վաճառատունը կ. Գօլիս Ա. լաճա-Չամամ փէթենճիլէր պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատունը։

Գործածելու եղանակը նշանակուած է ապեակ յայտարարութեան մը մէջ, որմէ գործածողաց և վաճառողաց կը տրուի։

Ա. Ա. ՍՈՒՐԷՆԵԱՆ
ՆՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆԳԱՐԵՂԷՆԱՑ ԵՒ ԵԻՐՈՊԱԿԱՆ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԵԱՑ
Կ. Գօլիս, Ալաճա-Չամամ փէթենճիլէր պաշը թիւ 14 մեծ վաճառատունն.

Ա.յս նոր վաճառատան մէջ կը գտնըւին նպարեղինաց ամենէն ընտիր տեսակներն, Միպերիոյ առաջին կարգի կարագ իւղ, խաղուէ, շաքար, պանիր, ձէթ, բէթրօլի կազ, բրինձ, լուբիա, սպարմաչէթ մոմ, օսլայ, տճառ, ձիթապտուղ, մաքառնա, բաթաթէս, եւրոպայէն յատկապէս բերել տրուած զանազան աղած ձկներ, Մալակոյի, Գօրոոյի և Շամբանիոյ գինիներ, քօնեաք և այլն և այլն։

Գներու չափաւորութեան և կշռոց ճշդութեան մասին պատուարժան յաճախորդք ըստ ամենայնի գոհ պիտի լինին, վստահ եմք որ ազնիւ ազգայինք այս պիտի հայկական վաճառատուն մը պիտի քաջալերեն, չդիմելով օտարին. որով ի.

րենց գործնական աղգասիրութեան օրինակն ընծայած պիտի լինին։

Մայրաքաղաքիս թաղերէն, արուարձաններէն առ մեզ ուղղեալ յանձնարարութիւնք փութով և ազնուական ճշդութեամբ կը կատարուին։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ԴԵՂ ԱՐԱՆ Պ. ԵՒ Հ. ՔՐԻՍՏՈՓՈՍԵԱՆ ԵՂԲՕՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկածը ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց եւ բոլոր հասարակութեան։ Ա.յս անգամ ալ, մեր յարգոյ յաճախորդաց շիւրութիւն մ'ըլլալու համար դեղարան մը բանալու փափաքելով, չատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ եղող մեր Գօլոյ եէնի-ձամիի թիւ 26 մթերանոցէն դատ նոյնպէս կ. Գօլիս Կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւրիւկեան եղբ.» անուամբ դեղարան եւ մթերանոց (տէբօղիթօ) մ'ալ բացած ենք, ուր Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Գերմանիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը, մեծ խնամով չինուած, եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին եւ աժան գնով կը ծախուին։ Ասոնցմէ զատ, ամեն տեսն գործածուած զանազան տեսակ գինի, ազնիւ ձկան իւղ քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուի, ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ գործիքներ։

Եկած դեղապիրք իսկոյն թարմ դեղերով, աժան գնով եւ մեծ խնամով կը պատրաստուին։ Ասոնցմէ զատ, դեղարանին վերնայարկը բժիշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով, հիւանդութեան մը համար բժիշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք, մեր դեղարանը գալով, ամեն կերպով օգուտ կը տեսանեն։ Նոյնպէս մինչեւ ցարդ կատարով պըսպտող եւ իրենց ճարտարութեամբ ամենուն ծանօթ եղող հռչակաւոր առաջնաթոյժ Պ. Կրէկուար Ջամի եւ Տոքթ. եղբարք եւս, մեր դեղարանին վրայ մեր կողմանէ իրենց վարձուած տեղակին մէջ ամեն օր կը գտնուին։

* * *

Դարձեալ հռչակաւոր բժիշկ Մեծ. Տօքթ. Արապեանն ալ որ իր ճարտարութեամբը ամենուն ծանօթ եղած է, ամեն կիրակի օր ժամը 4 էն մինչեւ 8 իրեն ներկայացող հիւանդները պիտի բարեհաճի ձրի նայելու. դարձեալ միւս օրերն ալ առաւօտեան ժամը 5էն մինչեւ 8 մեր դեղարանը գտնուիլը յարմոյ հասարակութեան իմաց կուտանք։

ԻԼԱՆ

Էօթէտէն պէրու մին ղայրը լիագոթ չալ չուպ մը յտանէ կէթիրմիչ օլտըղըմ, վէ էլտէ կէլտիկի մերթէպէ միւշթերիներիմի խօշնուա իտէճէք տէրճէտէ նամը ամիղիէ օլարագ, Հաճի Գըրիս Ֆապրիգասընըն հալիս գուրու իւզիւմ մասթիգասը, վէ էնվահ իքսիրի լէյ, իմիր, վէ Ա յվալըք, վէ Սագըզ մասթիգալարը. նըն տէրճէճ տէրճէճ պուլընտուղընտան, վէ պաղգա ալա աղոթոս չարապընըն տախի էսկի, պէհազ վէ սիհահ նէվրէրի տախի պուլընմագտա օլտուղընը թէչրիճ պուճուրագագ զաթլէրի խօշնուա իտէճէկիմի արզ իտէրիմ։

Պէ յօղուս կալաթա Սարայը գարշընընտա նուսմէրօ 260 Պետրոս Տուազեան։

Ստանպօլտա էմթաա կէօմրիւկիւ գարշընընտա Պուղտայըը խանընտա նուսմէրօ 1 Հաճի Գըրիս։

Սամաթիատա Թրանվայ ճատտէսինտէ գարաղօլ գարշընընտա նուսմէրօ 189 գազինօատա։

Սամաթիատա Հաճի գատրն մահէլլէսինտէ Սարաճ Ակոբ սօգաղընտա նուսմէրօ 8 գազինօատա։

ՏԷՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ
Մ. Ց. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիզա փազա խաճ թիւ 14

Եթէ պատին կախէներ ետևէն արդելք մը չեր ուներ և անկէ օրահին ամեն կողմը կրնար դիտել։

Սեղանին առջև նստաւ վերարկուն հանեց ազատ շարժելու համար և երեք անգամ սեղանին զարկաւ։

— Տեսարանը բացուեցաւ. ըսաւ ինքնիրեն բարձրաձայն. ճիւաղները հիմա կարող են գալ։

Անոնք որ գիշեր ատեն դերեզմաններու կամ եկեղեցիներու մէջէն անցնելով ցած ձայնով և հաւատով խօսելու պէտքն զգացած են, անո՛նք միայն կարող են հասկնալ թէ միայնութիւնը և խաւարը վրդովող այս ծաղրական ձայնը ի՛նչ տպաւորութիւն կը գործէ լսողին վրայ։

Ա.յս ձայնը պահ մը մթութեան մէջ լսուեցաւ. սակայն յետոյ մարեցաւ և առանց արձագանքի մեռաւ։

Րօլանի աչքերը մթութեան սովրած էին. և հիմա լուսնի տժգոյն լուսով, ը՛ր նոր ծագերը էր և կոտրած պատուհաններէն ներս ցոլած, կրնար սենեկին մէկ ծայրէն միւս ծայրը որոշակի տեսնել։

Թէև Րօլան դուրսը և ներսը առանց երկիւղի էր, սակայն միշտ կասկածի մէջ եր և ականջը ամենափոքր ձայնն անդամ կը լսէր։

Ժամը կէս զարկաւ։

Ժամացոյցին ձայնը սարսուռ պատճառեց. մեռածներուն եկեղեցիէն կուգար։

Ա.յս աւերակին մէջ յորում ամեն բան մեռած էր, ի՛նչպէս կըլլայ որ ժամացոյցը ողջ մնացեր է։

— Աօրիկա ինձի կը ցուցնէ թէ բան մը պիտի տեսնեմ անպատճառ, ըսաւ Րօլան։

Ա.յս խօսքերը գրեթէ խեղկատակութիւն մ'եղան.

տեղւոյն և լուութեան վեհութիւնը այս պղնձէ սրտին վրայ կը գործէր այնպէս ինչպէս կը հնչէր յաւիտենականութեան դէմ ժամանակ ցուցնող ժամացոյցը։

Վայրկեաններն իրարու ետևէ ատհեցան. լուսնոյ և երկրի մէջ անլուսնոտ բան մը կանցնէր, վասն զի Րօլանի այնպէս կը թուէր թէ մութը կը թանձրանար։

Ճետոյ գիշերը որքան կը մօտենար, իրեն կը թըւէր հազարաւոր ձայներ լսել չփոթ և զանազան. որանք գիշերային այս աշխարհէն կուգային. այս աշխարհը կարթնանար մինչդեռ մեւսը կը քնանար։

Բայց Րօլան, բանակատեղիներու հակող, անապատին մէջ կորսուած պահապան, Րօլան որսորդ, Րօլան զինուոր՝ այս ամեն ձայները գիտէր։ այս ձայները գիշերը չէին վրդովեր բնաւ երբ յանկարծ այս ձայներուն հետ միացաւ ժամացոյցի ահաւոր ձայնն ալ։

Ա.յս անգամ գիշեր էր. մէկիկ մէկիկ տասներկու հարուածն ալ համրեց։

Վերջին հարուածը պղնձէ թևերով թռչունի մը նման օդին մէջ ցնցեց, յետոյ յամր, տխուր և վշտահար կերպով մարեցաւ։

Նոյն միջոցին երիտասարդին այնպէս երևցաւ, թէ աղիողորմ ձայն մը կը լսէր։

Րօլան ձայնը լուսած կողմը ականջ դրաւ։ Ձայնը աւելի մօտ երևցաւ։

Ոտք ելաւ ձեռքը սեղանին կրթնցուցած և երկու ափին մէջ մէ յմէկ տարճանակ բռնած։ Ջուխտի կամ չրջազգեստի շարժումի նման բան մը խոտին վրայէն քսուելով, երմէ տասը քայլ անդին ձախ կողմը լսելի եղաւ։